

Rigsdagstidende.

1850.

Forhandlingerne paa Folkethinget. № 67.

Anden Sæssion.

[25de Møde.

Mandagen den 11tee November.

(Fortfat).

H. Sørensen: Den ærede Finantsminister sagde, at Brændeviinsafgiften virker Godt, og han meente baade et moralsk og et physisk Gode. Jeg indrømmer ogsaa, at der i en Afgift kan ligge et moralsk Gode, naar Afgiften, som her er Tale om, kunde lede til at vække Afky for Brændevinens Nydelse til den Grad, at Brændevinen aldeles forsvagedes og ikke blev brugt; men, at Brændevinen skulde blive bedre og sundere for det menneskelige Velbefindende ved at beskattes, end den er, naar den ikke er beskattet, det kan jeg ikke indrømme (Latter). Erfaringen stadfæster meget det Modsatte; — jo bedre Brændevinen bliver i Smagen, desto mere drikkes der (Latter). Destomere vækkes Tilbøieligheden, og jo dyrere og vanskeligere den bliver at faae, destomere vorer Begjærligheden og Bestræbelsen for at nyde den, af dem, som have en overdreven Tilbøielighed dertil. Kunde man ved Beskatningen af Brændevinen bringe det dertil, at den kunde aflægges, da skulde Ingen være villigere til at indgaae paa det foreliggende Lovudkast end jeg, idet det baade har været mit Ønske og min Bestræbelse, at faae saa mange som muligt til at aflægge at drikke Brændevin; men det er tvertimod min Overbeviisning, at man ved at beskatte Brændevinen og ved at gjøre den mere dyr, kunstig og vanskelig at erholde, vil vække, som jeg sagde, Begjærligheden destomere, og at der ad denne Vej aldrig vil opnaaes Forsagelse af Brændevin. Derimod kan der ad den aldeles frivillige og fri Vej til Fornægtelse deraf, saavel som Fabrication deraf, meget snarere opnaaes det tilsigtede moralske Gode, nemlig, at den slet ikke nydes, thi Brugten af Brændevinen kan

blive til et moralsk Onde, og indeholder en physisk Gift for det menneskelige Legeme. — Skulde man altsaa bringe det til at undgaae dette Onde, saa var der ingen anden Vej til at opnaae dette Maal, end ved at lade Enhver fabrikere og nyde det, eller forkaste dets Nydelse, saameget han vil. Et Menneske lader sig, især i vore Dage, ikke foreskrive, hvormange Snapse han vil drikke (Latter); skulde der ske en Fornægtelse hermed, saa maa det være frivilligt, og ligesaa med Brændevinens Fabrication. — Den naturlige Rettighed, som Folket synes det har til at producere af sine egne Kornvarer, hvad det finder tjenligt til Huusbrug, den er det, som det ikke vil lade sig fratage, naar det egentligt kommer til Strid derom, det have vi seet i gamle Dage, det have vi seet mere og mere endog indtil vore Dage, og jeg vil ikke skjule, at jeg anseer det for et uhyre stort politisk Misgreb, at der nu er bleven paalagt Slesvigerne Brændeviinsafgiften; det er en Gensartethed, som bestaaer i at gjøre dem, der ere frie, lodtagne og deelagtige med de ufrie, det er at paalægge Daand, hvor der ikke før har været saadanne, det er Krebsgang istedetfor Fremgang i Civilisation og i al politisk og borgerlig Stilling. Det er ingen Sag at paalægge Slesvigerne Brændeviinsafgiften, saalænge den danske Soldatmagt har Magten der, men lad os see, hvad det vil blive til, naar Freden indtræder (Almindelig Gysen), og hvilken Misfornoielse der vil vise sig; thi det er vist, at en Ret til frit at producere af egne Producter det, som man finder tjenligt til eget Huusbrug, kan det ikke tilkomme Lovgivningen at betage dem. Altsaa mit Forslag gaaer ud paa, at den Brænderi-Frihed uden Afgift, som haves for Bornholm og Læsøboerne saavel som for de blandede Districter i Ribe-Stift i Hertug-